

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Szerző:

Cím: *A kommunizmus hatása a Lipótvárosban*

Forrás:

Pesti Hírlap

Bp

(Hely)

1919. 4. 22.

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

308

Hely

Idő

"1919"

Személy

Helyszám

A kommunizmus hatása a Lipótvárosban.

A proletárdiktatura természetesen fölbortotta a régi Budapest társadalmi rétegződését. A vagyon, amely a munkásság kizsákmányolásának volt eredménye, elkerült azokból a kezekből, amelyek ezt eddig az élet élvezésére, természetlen fényezésre és a jólét hiú örömeire fordították. Mint az egymásra borított földrétegek kataklizma után, úgy borultak fel Budapest társadalmi rétegei. A vagyon az államhoz került és a proletáriátus alacsony életnivójáról egy lendülettel elindult a magasba, a napfényre, a friss levegőre és a kultúra élvezésébe. Minden forradalmi átalakulásnak magától értetődő következménye ez, de mégis érdekes megfigyelni, hogy az egyes tipikus budapesti vagyonosok, hogyan kerültek le fentről alulra. Mindez szociográfiai szempontból is érdemes a megörökítésre.

Budapestnek az irigyelt kerülete a Lipótváros volt, ahol ennek a hirtelen fejlődött világvárosnak pénzmágnásai laktak. Az új korszak náluk érezte legszemléltetőbben a hatását. A tőzsde körül élő elemek, a bankárok, a nagyvállalkozók, akik rendszerint még maguk is részt vettek a vagyon összehordásában, ma már mint vállalatuk egyszerű alkalmazottjai végeznek olyan munkát, amelyre hivatottságot éreznek. A Lipótvárosi családok körében a változás egészen szembe fordult. Az egykor dúsgazdag polgárok leányai ma itt állanak vagyonos és — ami azelőtt oly nélkülözhetetlen volt — hozomány nélkül. Alkalmazkodniuk kell tehát az új idők követelményeihez. Az egykori milliomos kisasszonyok

azon iparkodnak, hogy lehetőleg bejussanak valamely szakszervezetbe. Ez igen fontos, mert e révén valami munkához, ruhához, cipőhöz, kalaphoz és migyebekhez juthatnak és most már megértve a kor szellemét, nem egy közülök abban leli ambícióját, hogy mindazt, amire szüksége van, a maga munkájával keresse meg. A Lipótvárosban ma mindenki „elvtárs” és a nők „elvtársnő”-nek szólítják egymást. Egyéb foglalkozás híján olyképp igyekeznek bejutni a szakszervezetbe, hogy „háztartási alkalmazott”-nak jelentik be magukat.

Nézzük azonban, hogy az egyes ismert lipótvárosi családok leányai, miképpen próbálnak elhelyezkedni a forradalmilag átalakított új társadalomban:

Weisz Manfréd leánya, aki nemrég még aligha gondolt arra, hogy valamikor komoly munkát kell végeznie és akit különben Daisy néven becézett a lipótvárosi társaság, állítólag kérést intézett a csepeli tölténygyár munkastánácsához, hogy adjanak neki irodai alkalmazást a gyár üzemében. Widder Henrik egykori földbirtokos egyik leánya német, francia és angol órákat, a másik zongoraórákat ad. Bakonyi Kató, Bakonyi Zsigmond bankigazgató leánya a szocializáló miniszteriumban dolgozik mint hivatalnoknő. Pollacsek Miksa, a tavaly meghalt többszörös milliomos fakereskedő leánya, Edit, hivatalnoknő lett. Jacobi Béla ügyvéd leánya, Magda, bölcsészethallgató volt és most matematika és fizikaórákat ad. Bleuer Sári, Bleuer Vilmos ügyvéd és szövetségi vezérigazgató leánya a Ménési-uti kertészeti szakiskolában dolgozik. Weisshaus Szerén, néhai Weisshaus De-

zső volt gazdag szesznagykereskedő gyermeke, a népjóléti miniszterium gyógyszerforgalmi osztályának hivatalnoknője. Bácskai Albert ügyvéd lánya, Magda, német nyelvórákat ad.

Werner Erzsébet, az egykor milliomos Bacher Emilnek, a Viktória malom vezérigazgatójának unokahuga, bördízmunkát és könyvkötőmunkát végez, amihez különben is tehetsége van, s már régebben szerzett iparművészeti iskolai oklevelet. Feleki Béla ügyvéd Alice leánya, a Frankl vasnagykereskedő cég irodájában dolgozik. Feldheim Dusi, az egykori kartali nagybirtokos, Schossberger sógornője, bizalmi állást tölt be Glasner Miksa sütődjében. Fleischl Éva, Fleischl Samu volt dán főkonzul leánya, könyvkötőműhelyt rendezett be a lakásán. Rózsavölgyi Margit, Rózsavölgyi Gyula ügyvéd leánya, a

Fővárosi gyógyszerárban dolgozik. „Egerszalóki” Ziegler Klári hivatalnoknő lett. Végül mint érdekességet említjük meg, hogy „báró” Hatvany Lily a kabarészinpadon lép föl. Több lipótvárosi hölgy a mozinál akar érvényesülni.

Ilyenek ma a viszonyok a Lipótvárosban. C'est la guerre, ez a háború, illetve a mostani viszonyokra alkalmazva: „Ez a forradalom!” A Lipótváros eddig csak szórakozásra, gyönyörűségre nevelt hölgyei kénytelenek dolgozni és ez is mutatja a nagy sorsfordulást.